Den Haag

Jan van Zanen
Burgemeester

001

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Algemene Raadscommissie (de vakcommissie Bestuur)

Ons kenmerk
BSD
RIS312870
Contactpersoon
-
Dienst
Bestuursdienst
Afdeling
Directie Veiligheid
Telefoonnummer
14070
E-mailadres
-

Datum
22 juli 2022

Onderwerp
Veiligheid ADO Den Haag

Geachte voorzitter,

Op 29 mei 2022 speelde ADO Den Haag de finale play-off wedstrijd tegen Excelsior. Na een gelijke stand in de reguliere speeltijd én in de extra tijd, moesten strafschoppen beslissen over promotie voor ADO Den Haag of Excelsior. Direct na het verlies van de strafschoppenserie door ADO Den Haag betraden ADO-supporters massaal het veld en velen pleegden geweld tegen Excelsior supporters, spelers, officials en politie. De politie (ME) heeft het veld betreden en verdreef de supporters, maar de ongeregeldheden zetten zich buiten het stadion voort. Er waren meerdere gewonden te betreuren, waaronder politiemensen.

De wedstrijd tegen Excelsior was de eerste wedstrijd sinds lange tijd dat het stadion was uitverkocht. ADO Den Haag heeft roerige jaren achter de rug. In 2020 belandde de club in een benarde financiële positie, omdat haar Chinese aandeelhouder de financiële verliezen niet langer wenste te compenseren. Als gevolg hiervan kon ADO Den Haag geen sluitende begroting aanbieden en heeft de KNVB tot tweemaal toe punten in mindering gebracht. Vanwege de COVID-19 pandemie heeft de voetbalcompetitie bovendien langdurig stilgelegen en/of is voor (veelal) lege stadions gespeeld. Beide zaken hebben een zware wissel getrokken op ADO Den Haag. De club leefde van wedstrijd naar wedstrijd en alles stond in het teken van (financieel) lijfsbehoud. Het volledig intact houden van de veiligheidsorganisatie kwam daardoor onder druk te staan. Hierover is door gemeente en politie meermaals met ADO Den Haag gesproken. Immers is ADO Den Haag primair verantwoordelijk voor de veiligheid in het eigen stadion.

Vanwege de onzekere financiële situatie met veel personele wisselingen werden de thuiswedstrijden met extern ingehuurde krachten gedraaid. Met de bezoekersaantallen eerder in het seizoen kon het veilig verloop van de wedstrijd met deze externe inzet worden gegarandeerd. De driehoek ziet in de geleidelijk ontstane uitholling van de veiligheidsorganisatie een belangrijke oorzaak voor de gebeurtenissen van 29 mei 2022. Dit, en het feit dat het stadion was uitverkocht, was reden voor de driehoek om de wedstrijd ADO Den Haag-Excelsior in SGBO-verband (Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden) voor te bereiden. Daardoor was snel en effectief optreden door de ME in het stadion tegen de ongeregeldheden mogelijk.

De politie verricht momenteel op grond van de beschikbare (camera)beelden en verklaringen onderzoek naar bij de ongeregeldheden betrokken supporters. Het Openbaar Ministerie meldt dat uit analyse blijkt dat circa 100 personen zich schuldig hebben gemaakt aan (ernstig) strafbare feiten en is momenteel bezig met het identificeren van deze personen.

Onderzoek KNVB
De onafhankelijk aanklager betaald voetbal heeft onderzoek verricht naar de gebeurtenissen rondom de wedstrijd tegen Excelsior. Het onderzoek van de KNVB brengt de volgende feiten aan het licht:

- Binnendringen van het stadion zonder kaartcontrole (ongeveer 30 man).
- Op meerdere momenten afsteken van vuurwerk.
- Gooien van vuurwerk op het speelveld.
- Gooien van bekers met vloeistof en voorwerpen op het speelveld.
- Het gooien van voorwerpen tegen de assistent-scheidsrechter, waardoor de wedstrijd tijdelijk is stilgelegd.
- Zich begeven vanaf de tribune op en voor de boarding van het speelveld, waardoor een onveilige situatie ontstond voor spelers en officials. Hierdoor heeft de scheidsrechter de wedstrijd tijdelijk stilgelegd.
- Bedreigen, gebruiken van discriminerende taal/scheldwoorden en handtastelijk optreden richting de trainer/coach van ADO Den Haag.
- Massaal bestormen van het speelveld na afloop van de wedstrijd.
- Zoeken van de confrontatie met de supporters in het bezoekersvak, door het gooien van voorwerpen en vuurwerk in het bezoekersvak.
- Confrontatie zoeken met de ME na afloop van de wedstrijd.

Op grond van het onderzoek heeft ADO Den Haag op 5 juli 2022 een schikkingsvoorstel ontvangen van de aanklager van de KNVB: bij de eerste thuiswedstrijd van het seizoen mogen géén supporters worden toegelaten. ADO Den Haag accepteert dit voorstel.

Opdracht quickscan
De incidenten op 29 mei 2022 vormden voor de lokale driehoek aanleiding om:

1. Een quickscan te laten verrichten naar de veiligheidsorganisatie van ADO Den Haag en de veiligheidssituatie binnen het stadion.
2. Bij deze quickscan de gebeurtenissen te betrekken voor en tijdens de wedstrijd (o.a. de veldbestorming, de kaartverkoop en de stewardorganisatie).

Gelet op de zeer grote spoed in verband met de aanvang van de competitie op 14 augustus 2022 is het verzoek gedaan om vóór 15 juli 2022 een quickscan uit te voeren. Hierbij diende bovendien als uitgangspunt dat een duidelijke fasering in de uitvoering van de voorgestelde maatregelen voorgesteld moest worden. Het gaat hierbij om de vraag welke personele, technische en fysieke maatregelen voorafgaand aan het nieuwe voetbalseizoen uitgevoerd dienen te worden om een verantwoorde, veilige start te rechtvaardigen. Anderzijds dient uit de quickscan naar voren te komen welke (meer ingrijpende) maatregelen in de daaropvolgende periode geïmplementeerd kunnen worden.

De driehoek heeft de opdracht tot het uitvoeren van de quickscan verstrekt aan CrowdProfessionals. CrowdProfessionals is een deskundige partner voor organisaties en overheden die zich bezighouden met het managen van drukke plaatsen. Het werkgebied van CrowdProfessionals omvat onder meer festivals, betaald voetbal en andere sportevenementen. Veiligheidsorganisaties van Betaald Voetbal Organisaties en bonden en de veiligheidssituatie binnen voetbalstadions vormen een nadrukkelijk expertisegebied binnen CrowdProfessionals.

De adviseurs van CrowdProfessionals verrichten met regelmaat werkzaamheden binnen dit domein voor UEFA en KNVB, stadions en clubs, maar ook voor gemeenten.

CrowdProfessionals heeft interviews gevoerd met sleutelfiguren van de direct betrokken stakeholders, waaronder ADO Den Haag, de politie, de supporters en de gemeente. Op grond van de aangeleverde schriftelijke informatie, de gevoerde gesprekken en een schouw van het stadion, heeft CrowdProfessionals een aantal aanbevelingen gedaan voor het komende seizoen.

De conclusies en aanbevelingen van de quickscan zijn op 15 juli 2022 in de driehoek besproken. De directie van ADO Den Haag sloot voor deze gelegenheid aan bij het driehoeksoverleg. Er bestaat bij zowel de driehoek als de nieuwe eigenaar en directie van ADO Den Haag consensus over het feit dat dit nooit meer mag gebeuren. Alle betrokkenen scharen zich onvoorwaardelijk achter de uitkomst van de quickscan en zijn gecommitteerd om uitvoering te geven aan de aanbevelingen. Een cruciaal uitgangspunt is dat ADO Den Haag de regie moet herpakken en baas moet zijn in eigen huis.

Seizoen 2022-2023
Herhaling van de ongeregeldheden mag nooit meer plaatsvinden. Om deze reden heeft de driehoek de garantie geëist van ADO Den Haag dat de basisveiligheid vóór de eerste thuiswedstrijd op orde is. Dit is een harde eis om het spelen van wedstrijden met publiek te kunnen overwegen. Om deze reden is besloten dat ADO Den Haag, in het verlengde van het schikkingsvoorstel van de KNVB, ook de (oefen)wedstrijd tegen Volendam die op de agenda staat voor 29 juli 2022 zonder publiek dient te spelen. Dit betekent dat de eerste thuiswedstrijd die mogelijk met publiek gespeeld gaat worden tegen Jong Ajax is op 28 augustus 2022. De afgelopen jaren was bij wedstrijden tegen Ajax geen uitpubliek toegestaan. Gezien het feit dat de veiligheidsorganisatie van ADO Den Haag in opbouw is, continueert de driehoek deze lijn.

In het onderstaande wordt kort ingegaan op de aanbevelingen van CrowdProfessionals en de stand van zaken geschetst. ADO Den Haag heeft anticiperend op de quickscan al een aantal maatregelen getroffen. In het onderstaande wordt onderscheid gemaakt tussen aanbevelingen voor de korte- en lange termijn.

Aanbevelingen CrowdProfessionals voor de korte termijn

1. Aanstellen van een veiligheidscoördinator
De rol van de veiligheidscoördinator is cruciaal voor een veilig en ordelijk verloop van wedstrijden in het betaald voetbal. Deze functionaris staat aan de top van de veiligheidsorganisatie van de betaald voetbalorganisatie en heeft operationeel de touwtjes in handen. Om deze functie adequaat in te vullen zijn netwerk en mandaat van groot belang. Dikwijls wordt de functie van veiligheidscoördinator ingevuld door een persoon met een achtergrond bij de politie. Daarnaast zijn zij getraind om strategisch en tactisch te denken en hun plan en inzet daarop te baseren.

ADO Den Haag heeft inmiddels de eigen veiligheidsorganisatie kritisch tegen het licht gehouden. De volgende stappen zijn gezet:

a. Per 1 juli is een ervaren manager operations in dienst gekomen die de taak heeft gekregen om de veiligheidsorganisatie opnieuw op te bouwen. Deze is direct begonnen met het doorlichten van de veiligheidsorganisatie en het voeren van gesprekken met (markt)partijen.
b. Er is een veiligheidscoördinator aangetrokken met een achtergrond bij de politie en brede ervaring in het betaald voetbal. De directie van ADO Den Haag heeft de veiligheidscoördinator uitgerust met mandaat.

c. Ter ondersteuning van de veiligheidscoördinator zijn twee uitvoerende functionarissen aangetrokken voor de locaties stadion en hoofdgebouw. Deze functionarissen fungeren als de ogen en oren van de veiligheidscoördinator en geven operationeel uitvoering aan de veiligheidsmaatregelen.

2. Kwalitatieve en kwantitatieve impuls stewardcorps
ADO Den Haag dient te beschikken over een stewardcorps dat voldoet aan de eisen, aantallen en regelgeving, inclusief een opleidingsorganisatie om nieuwe stewards op te leiden en bestaande stewards verder te trainen. ADO Den Haag heeft momenteel zwaar onvoldoende stewards. Bovendien zijn niet alle stewards opgeleid en gecertificeerd. Een opleidingsorganisatie bestaat niet.

ADO Den Haag gaat de volgende stappen zetten om te kunnen voldoen aan de afspraken:

a. Het huidige bestand aan stewards is kritisch tegen het licht gehouden. Hierbij is het uitgangspunt gehanteerd dat ongekwalificeerde of anderszins ongeschikte stewards niet meer worden ingezet.
b. Er wordt in samenspraak met de KNVB Veiligheid en het ROC Mondriaan zorggedragen voor een adequate opleiding van actief in te zetten stewards.
c. Er komt een plan van aanpak voor wat betreft recruitment van opgeleide stewards. Voorafgaand aan het seizoen 2022-2023 zal ADO Den Haag een plan van aanpak recruitment en opleiding stewards aan de driehoek aanbieden.
d. ADO Den Haag zal, zolang er onvoldoende stewards beschikbaar zijn, de veiligheidsorganisatie aanvullen met extra professionele beveiligers.

3. Vastleggen erkend beveiligingsbedrijf voor (extra) inhuur
Qua beveiliging wordt onderscheid gemaakt tussen het hoofdgebouw en de publieke tribunes. Voor wat betreft het hoofdgebouw is er sprake van een naar tevredenheid lopende samenwerking met een gecertificeerd beveiligingsbedrijf. Dit ligt voor de publieke tribunes anders. Deze locaties vergen, kwalitatief betere en meer robuuste beveiligers.

ADO Den Haag heeft de volgende acties ondernomen:

a. Er worden momenteel gesprekken gevoerd met twee gecertifieerde beveiligingsfirma's met ruime ervaring in de (evenementen)beveiliging.
b. ADO Den Haag legt na vastlegging van deze firma(s), voorafgaand aan het seizoen, een inzetplan beveiliging (inclusief stewards) ter goedkeuring voor aan de driehoek. Dit plan toont aan welke posities ingevuld zijn en door wie en met welke specifieke taken. Ook wordt qua inzet gedifferentieerd in laag risico, midden risico en hoog risicowedstrijden, zodat maatwerk wordt geleverd en de minimumstandaard is gedefinieerd.

4. Update Lokaal convenant betaald voetbal
Het lokaal convenant betaald voetbal is voor het seizoen 2020-2021 niet geactualiseerd, omdat midden in de COVID-19 periode niet of zonder publiek werd gespeeld. Voor het seizoen 2021-2022 had ADO Den Haag te maken met een onzeker toekomstperspectief en is per wedstrijd gekeken naar de condities waaronder de wedstrijd veilig kon worden gespeeld.

Het Lokaal convenant betaald voetbalseizoen 2022-2023 (inclusief toezicht) wordt voorafgaand aan de eerste thuiswedstrijd met publiek aan de driehoek ter ondertekening aangeboden. In het convenant wordt o.a. vastgelegd dat:

a. Op grond van de huidige regelgeving (APV) worden de thuiswedstrijden van ADO Den Haag middels een melding ter goedkeuring aan de driehoek aangeboden. Dit geeft, naar nu gebleken is, te weinig grond voor een harde toets. Voor het spelen van thuiswedstrijden wordt daarom een vergunningsplicht[1] ingevoerd. Per competitiehelft dient ADO Den Haag een volledige aanvraag te doen voorzien van de geactualiseerde veiligheids- en mobiliteitsplannen.
   In aanvulling hierop wordt per thuiswedstrijd door ADO Den Haag uiterlijk 30 dagen voor de wedstrijddag een melding gedaan. Op grond van deze melding en de meest actuele informatie (bijvoorbeeld van de voorgaande wedstrijd) wordt in de driehoek besloten of aanvullende maatregelen nodig zijn.
b. Bij vergunningverlening hoort toezicht op de naleving van de vergunningsvoorschriften. In het convenant worden afspraken gemaakt over integrale controlerondes per wedstrijd (politie, gemeente en ADO Den Haag). Hierbij wordt in ieder geval gecheckt of het in het inzetplan gemelde beveiligingspersoneel aanwezig is. Naast de geplande controles op of buiten wedstrijddagen, zal ook jaarlijks een aantal onaangekondigde controles worden uitgevoerd. De uitkomsten van de controles worden meegenomen bij de bespreking van de melding van de eerstvolgende wedstrijd.
c. Bestuurlijk overleg: jaarlijks staat de driehoek op (in ieder geval) drie momenten in het teken van ADO Den Haag, de voorbereiding op het seizoen (waaronder de ondertekening van het convenant) en de evaluatie van de gemaakte (convenants)afspraken. De directie van ADO Den Haag sluit aan bij deze driehoeksoverleggen. In de winterstop wordt teruggeblikt op de eerste seizoenshelft en besproken of (en onder welke voorwaarden) voor de tweede seizoenshelft een vergunning kan worden verstrekt.
d. Er is door ADO Den Haag overleg gevoerd met de supporters. In dit overleg is opnieuw de wens geuit om een vertegenwoordiging van de supporters direct te betrekken bij de inhoudelijk vorming van het convenant. Naar aanleiding van de aanbevelingen gaat er structureel overleg plaatsvinden met de vertegenwoordigers van de supportersverenigingen.
e. De positie van het vooroverleg wordt bestendigd. Evenzo is het integraal en multidisciplinair evalueren van iedere thuiswedstrijd essentieel. De vaste overlegstructuren worden (opnieuw) geïnitieerd. De overleggen hebben géén vrijblijvend karakter en alle convenantpartners participeren actief. De evaluatieformulieren worden gelijktijdig met de melding voor de volgende wedstrijd geagendeerd voor de driehoek.
f. Handhaven huisregels en actief uitsluiten van misdragende supporters. Eén van de basisprincipes van het convenant en de daaraan gekoppelde visie van ADO Den Haag op veiligheid is dat de club weer de baas wordt in eigen huis. Om dit heft ook daadwerkelijk in handen te kunnen nemen, heeft ADO Den Haag de volgende stappen gezet:
   - In samenspraak met de KNVB, politie en het Openbaar Ministerie wordt actief onderzoek verricht naar misdragende supporters aan wie toegang tot het stadion moet worden ontzegd.
   - Het neerzetten van een robuuste aansturing van de veiligheidsorganisatie met een manager operations, een veiligheidscoördinator en ondersteuning.

[1] Voor het seizoen 2022-2023 zal bij wijze van pilot worden gewerkt op grond van het evenementenregime ex artikel 2:25 APV. Voor een separaat vergunningsstelsel is een APV-wijziging nodig. Deze wijziging wordt separaat aan de raad voorgelegd.

- Het inhuren van een solide beveiligingsfirma met ruime ervaring op het gebied van (evenementen)beveiliging. Het is niet wenselijk om servicemedewerkers of onervaren/jonge beveiligers te koppelen aan inzet op de publieke tribunes.
- De stadionverbodencommissie van ADO Den Haag is met onmiddellijke ingang gereactiveerd. Alle gegadigden voor een stadionverbod worden direct gehoord door de commissie alvorens het dossier wordt doorgestuurd naar de KNVB voor een landelijk stadionverbod.
- Voor de ticketing wordt voor het komende seizoen een ander systeem gebruikt. Hierdoor moet worden voorkomen dat kaarten in de verkeerde handen komen.

Aanbevelingen CrowdProfessionals voor de lange termijn

1. Updaten van aanwezige veiligheidssystemen
Bij de opening van het stadion van ADO Den Haag in 2007 was het stadion uitgerust met een systeem van biometrische gezichtsherkenning. Het doel hiervan was om bezoekers met een stadionverbod te toegang te kunnen ontzeggen. Andere voorzieningen in het stadion waren:

- *Spotshots camera's: dit houdt in dat toeschouwers, die een wedstrijd bijwonen, door een krachtige beweeglijke fotocamera zo'n negentig keer worden gefotografeerd.*
- *Aanwezigheid van microfoons om spreekkoren en het misbruik van vuurwerk te lokaliseren.*

Aangetoond is dat deze technische hulpmiddelen inmiddels sterk zijn verouderd en niet meer worden ingezet. Het systeem moet daarom worden vervangen door een systeem dat aan de huidige eisen voldoet.

De volgende acties zijn ondernomen:

a. ADO Den Haag is momenteel in gesprek met een aantal marktpartijen om te komen tot aanpassingen van het CCTV-systeem. Hierbij wordt binnen de geldende privacyregels nadrukkelijk gekeken naar de implementatie van slimme software om de identificatie en opsporing van misdragende supporters beter mogelijk te maken.
b. ADO Den Haag legt na de bovenstaande technische consultatie, voorafgaand aan het seizoen, een implementatieplan CCTV ter goedkeuring voor aan de driehoek. In dit plan geeft ADO Den Haag welke technische aanpassingen aan het CCTV-systeem mogelijk zijn en wat de financiële consequenties hiervan zijn. In de financiële paragraaf wordt een doorkijk gegeven naar de realisering van de upgrade van het systeem (inclusief dekking) en een bijbehorende fasering van de uitvoering.

2. Upgraden entreeconstructies
Het is cruciaal dat de instroom voorafgaand aan de wedstrijd ordentelijk verloopt. Dit betekent o.a. dat supporters met een stadionverbod bij de ingang moeten worden geïdentificeerd en vervolgens geweerd. Gewenste supporters moeten één voor één toegang kunnen worden verschaft tot het stadion. Bij de entree worden idealiter foto's gemaakt die zijn te koppelen aan het ticket, zodat getraceerd kan worden wie in huis is. Uit de quickscan komt naar voren dat het een optie is om met dit doel de entreeconstructies aan te passen in manshoge tourniquets met camera.

Deze aanbeveling wordt door ADO Den Haag meegenomen in de schouw van het stadion en de inventarisatie van de gewenste fysieke aanpassingen. Vanwege de bouwkundige en financiële implicaties kan deze aanbeveling niet voorafgaand aan het seizoen 2022-2023 worden uitgevoerd.

Wel zal ADO Den Haag zorgdragen voor passende maatregelen op basis van de te verwachten bezoekersaantallen. Voorkomen moet immers worden dat supporters met een stadionverbod het stadion kunnen betreden.

Vervolgtraject
In de komende weken dient ADO Den Haag grote stappen te zetten om te komen tot een inhoudelijke invulling van de aanbevelingen. De nieuwe eigenaar en directie van de club zijn voortvarend te werk gegaan en hebben richting de driehoek het commitment uitgesproken alles te doen om voorafgaand aan het seizoen een adequate veiligheidsorganisatie op de been te hebben. Inmiddels is door ADO Den Haag en de supportersverenigingen een statement uitgebracht waarin nadrukkelijk wordt gesteld dat de gebeurtenissen rond de wedstrijd tegen Excelsior voor beiden onacceptabel zijn en herhaling ervan nooit meer mag gebeuren.

De afgelopen weken zijn vertrouwenwekkende stappen gezet. ADO Den Haag straalt in de gesprekken uit dat het voor de club van vitaal belang is om in samenwerking met de partners een veilig bezoek aan een voetbalwedstrijd mogelijk te maken. Afgesproken is daarom dat de club haar partners voortdurend op de hoogte houdt over de geboekte voortgang. In de driehoek van 15 augustus 2022 zal uiteindelijk worden beoordeeld of de veiligheidsorganisatie van ADO Den Haag in voldoende mate is toegerust om het spelen van thuiswedstrijden met publiek te kunnen toestaan. Ik zal u hierover informeren.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zanen